

***Suvestinė redakcija nuo 2017-01-01 iki 2017-06-30***

*Įstatymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [33-1250](#), i. k. 1021010ISTA00IX-816*

## **LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBOS ĮSTATYMAS**

2002 m. kovo 28 d. Nr. IX-816  
Vilnius

### **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

#### **1 straipsnis. Įstatymo paskirtis**

Šis Įstatymas nustato Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos paskirtį, veiklos principus ir teisinius pagrindus, uždavinius, funkcijas, organizacinę struktūrą, finansavimą, veiklos kontrolę, bendradarbiavimo su valstybės ar savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis pagrindus, šios Tarnybos pareigūnų įgaliojimus, teises ir pareigas, atsakomybę bei prievartos panaudojimo teisėtumo sąlygas.

#### **2 straipsnis. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos**

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba) – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai atskaitinga valstybės teisėsaugos įstaiga, kurios paskirtis – vykdyti nusikaltimų, kitų teisės pažeidimų finansų sistemai ir su jais susijusių nusikaltimų, kitų teisės pažeidimų atskleidimą bei tyrimą.

#### **3 straipsnis. Tarnybos teisinė forma ir veiklos teisiniai pagrindai**

1. Tarnyba yra viešasis juridinis asmuo ir turi antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu.

2. Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutu (toliau – Vidaus tarnybos statutas), šiuo įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

3. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Vidaus tarnybos statute, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme ir Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme.

*Straipsnio pakeitimai:*

*Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169*

#### **4 straipsnis. Tarnybos veiklos principai**

Tarnybos veikla grindžiama teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, lygybės įstatymams, veiklos viešumo ir konfidencialumo derinimo, asmeninės iniciatyvos ir tarnybinės drausmės derinimo principais.

#### **5 straipsnis. Tarnybos bendradarbiavimas su kitomis valstybės, savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, visuomenės informavimo priemonėmis bei visuomene**

1. Tarnyba bendradarbiauja su teisėsaugos institucijomis ir įstaigomis įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Tarnyba bendradarbiauja su kitomis valstybės bei savivaldybių institucijomis ir įstaigomis įgyvendindama nusikalstamumo kontrolės ir prevencijos programas bei įtraukdama į šią veiklą visuomenines organizacijas, fizinius ir juridinius asmenis. Jos bendradarbiavimo su mokesčio administratoriais tvarką nustato Vidaus reikalų ministerija ir Finansų ministerija. Tarnyba bendradarbiauja su visuomeninėmis organizacijomis, fiziniais ir juridiniais asmenimis įstatymų bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Tarnyba remia teisinio švietimo programas propaguodama teisinės žinias mokymo įstaigose, taip pat per visuomenės informavimo priemones.

4. Tarnyba bendradarbiauja su visuomenės informavimo priemonėmis įstatymų nustatyta tvarka.

5. Tarnyba per visuomenės informavimo priemones, taip pat pati leisdama neperiodinius informacinio pobūdžio leidinius teikia visuomenei informaciją apie nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos priemonių, nustatytų uždavinių įgyvendinimą bei kitą su Tarnybos veikla susijusią informaciją.

## II SKYRIUS TARNYBOS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

### 6 straipsnis. Tarnybos uždaviniai

Tarnybos uždaviniai:

- 1) apsaugoti valstybės finansų sistemą nuo nusikalstamo poveikio;
- 2) užtikrinti nusikalstamų veikų bei kitų teisės pažeidimų, susijusių su Europos Sąjungos ir užsienio valstybių finansinės paramos lėšų gavimu ir panaudojimu, atskleidimą ir tyrimą;
- 3) atskleisti ir tirti nusikaltimus, kitus teisės pažeidimus finansų sistemai bei su jais susijusius nusikaltimus ir kitus teisės pažeidimus;
- 4) vykdyti nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų finansų sistemai bei su jais susijusių teisės pažeidimų prevenciją;
- 5) vykdyti kituose įstatymuose Tarnybai nustatytus kitus uždavinius.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1754](#), 2003-10-09, *Žin.*, 2003, Nr. 101-4540 (2003-10-29), i. k. 1031010ISTA0IX-1754

### 7 straipsnis. Tarnybos funkcijos

Tarnybos funkcijos:

- 1) įstatymų nustatyta tvarka ir pagrindais atskleisti ir tirti veikas, susijusias su mokesčių mokėtojų apgaulingu ar aplaidžiu apskaitos tvarkymu, žinomai neteisingų duomenų apie mokesčius, valstybės (savivaldybės) rinkliavas ir kitas įmokas teikimu atsakingoms institucijoms ir įstaigoms, mokesčių, valstybės (savivaldybės) rinkliavų, valstybinio socialinio draudimo ir kitų įmokų vengimu, nustatyta tvarka patvirtintų ataskaitų nepateikimu, ir kitus teisės pažeidimus, susijusius su mokesčiais, valstybės (savivaldybės) rinkliavomis, valstybinio socialinio draudimo ir kitomis įmokomis;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka ir pagrindais atskleisti ir tirti veikas, susijusias su nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimu, vertybinių popierių neteisėta apyvarta, kitas neteisėtas veikas, susijusias su finansų sistema, išskyrus veikas, susijusias su netikrais pinigais;
- 3) įstatymų nustatyta tvarka ir pagrindais atskleisti ir tirti nusikalstamas veikas bei kitus teisės pažeidimus, susijusius su Europos Sąjungos ir užsienio valstybių finansinės paramos lėšų gavimu ir panaudojimu;
- 4) įstatymų nustatyta tvarka vykdyti kriminalinę žvalgybą, atlikti ikiteisminį tyrimą, ūkinės finansinės veiklos tyrimą;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XI-2245](#), 2012-10-02, *Žin.*, 2012, Nr. 122-6104 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2245

5) įstatymų nustatyta tvarka ir pagrindais atliekant šiame straipsnyje numatytas Tarnybos funkcijas, neperžengiant savo kompetencijos ribų, raštu teikti informaciją dėl valstybės turto privatizavime dalyvaujančių asmenų patikimumo;

6) bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių teisėsaugos bei kitomis institucijomis ir įstaigomis, tarptautinėmis organizacijomis Tarnybos kompetencijos klausimais;

7) įgyvendinti prevencines priemones, užkertančias kelią mokesčių, valstybės (savivaldybės) rinkliavų bei kitų įmokų vengimui, valstybės ir savivaldybių biudžetų bei fondų lėšų, Europos Sąjungos ir užsienio valstybių finansinės paramos lėšų pasisavinimui ir iššvaistymui, taip pat pinigų plovimo prevencijos priemones;

8) rinkti, kaupti, analizuoti ir apibendrinti informaciją apie Europos Sąjungos ir užsienio valstybių finansinės paramos lėšų neteisėtą gavimą ir panaudojimą;

9) koordinuoti valstybės institucijų ir kitų įstaigų bendradarbiavimą su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF);

10) rengti pasiūlymus dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių nusikaltimų, kitų teisės pažeidimų finansų sistemai bei su jais susijusių teisės pažeidimų tyrimą, tobulinimo bei teisės aktų, reglamentuojančių nusikaltimų, kitų teisės pažeidimų finansų sistemai bei su jais susijusių teisės pažeidimų tyrimą, projektus, teikti išvadas ir pasiūlymus dėl teisės aktų projektų įtakos kriminogeninei situacijai;

11) atliekant nusikaltimų bei kitų teisės pažeidimų finansų sistemai atskleidimą ir tyrimą bei prevencines priemones, koordinuoti kitų institucijų bei jų informacinių sistemų sąveiką;

12) vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų prašymu padėti atlikti vidaus reikalų statutinėms įstaigoms pavestas funkcijas. Tarnybos pareigūnų pasitelkimo tvarką ir konkrečias užduotis nustato vidaus reikalų ministras;

*Papildyta straipsnio punktu:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

13) kaupti, saugoti ir analizuoti informaciją, reikalingą Tarnybos uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti;

*Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

14) vykdyti kitas įstatymų numatytas funkcijas.

*Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1754](#), 2003-10-09, *Žin.*, 2003, Nr. 101-4540 (2003-10-29), i. k. 1031010ISTA0IX-1754

### III SKYRIUS TARNYBOS STRUKTŪRA IR VALDYMAS

#### **8 straipsnis. Tarnybos bei jos padalinių steigimas ir likvidavimas**

1. Tarnybą steigia ir jos nuostatus tvirtina Vyriausybė. Tarnyba reorganizuojama, pertvarkoma ar likviduojama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Tarnybą sudaro skyriai, poskyriai ir kiti padaliniai.

3. Tarnybos padalinius steigia, reorganizuoja ar likviduoja bei pareigybių sąrašą tvirtina vidaus reikalų ministras Tarnybos direktoriaus teikimu.

#### **9 straipsnis. Tarnybos valstybės tarnautojai**

Tarnybos pareigūnų statusą nustato Valstybės tarnybos įstatymas, šis įstatymas bei kiti teisės aktai, reglamentuojantys statutinių valstybės tarnautojų tarnybos santykius, o kitų tarnautojų –

Valstybės tarnybos įstatymas bei kiti teisės aktai, reglamentuojantys valstybės tarnybos teisinius santykius.

### **10 straipsnis. Tarnybos vadovybė**

1. Tarnybai vadovauja Tarnybos direktorius, kuris koordinuoja Tarnybos veiklą ir už ją atsako.

2. Tarnybos direktorių penkeriems metams į pareigas Vidaus tarnybos statute nustatytos atrankos būdu skiria ir iš jų atleidžia vidaus reikalų ministras. Tarnybos direktorius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas vidaus reikalų ministrui.

3. Tarnybos direktoriaus pavaduotojus į pareigas skiria ir iš jų atleidžia vidaus reikalų ministras Vidaus tarnybos statuto nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1858](#), 2015-06-25, paskelbta TAR 2015-07-03, i. k. 2015-10819

## **IV SKYRIUS TARNYBOS PAREIGŪNO TEISĖS IR PAREIGOS**

### **11 straipsnis. Tarnybos pareigūno teisės**

1. Tarnybos pareigūnas, užtikrindamas jam pavestų uždavinių ir funkcijų vykdymą atliekant tyrimą, jeigu yra pakankamas pagrindas, turi teisę:

1) tikrinti fizinių bei juridinių asmenų ūkinę finansinę ar kitokią veiklą, turto buvimo faktus, jo įgijimo, gamybos, naudojimo ir realizavimo teisėtumą, gamybinės, administracinės ir kitas, taip pat ir užplombuotas, patalpas;

2) skirti arba reikalauti iš valstybinės mokesčių inspekcijos ir kitų valstybės institucijų, atliekančių mokesčių ir kitų įmokų į valstybinius fondus kontrolę, atlikti fizinių bei juridinių asmenų patikrinimus, revizijas, inventorizacijas, kontrolinius matavimus mokesčių ir kitų įmokų į valstybinius fondus sumokėjimo klausimais; susipažinti ir paimti šio straipsnio 1 dalies 3 punkto nustatyta tvarka buhalterinės apskaitos, personalo, patikrinimų, revizijų medžiagas ir kitus dokumentus; paimti žaliavos, produkcijos, prekių pavyzdžius ir kitus daiktus, juos apžiūrėti; reikalauti, kad būtų sutvarkyta buhalterinė apskaita; jei nėra kitų galimybių atlikti reikalingus veiksmus, – laikinai sustabdyti gamybos procesą;

3) gauti iš Lietuvos banko, komercinių bankų ir kitų kredito bei finansinių įstaigų, taip pat kitų juridinių bei fizinių asmenų reikiamą informaciją, būtiną Tarnybos veiklos uždaviniams, funkcijoms vykdyti, paaiškinimus, pažymėjimų ir dokumentų nuorašus apie juridinio ar fizinio asmens turtą bei pajamas, taip pat apie ūkinės finansinės operacijas; jei yra pagrindas manyti, kad gali būti sunaikinti duomenys ar įrodymai, paimti dokumentų originalus patikrinimui ar revizijai atlikti, surašius dokumentų paėmimo aktą, ir per tris darbo dienas padaryti šiame punkte nurodytų asmenų prašomas paimtų dokumentų kopijas;

4) nekliudomai įeiti į fizinių bei juridinių asmenų patalpas, naudojamas veiklai ar pajamoms gauti, ar teritoriją jų darbo metu, o ne darbo metu – su tų patalpų ar tos įmonės, įstaigos ar organizacijos administracijos atstovu, savininku arba jo atstovu, tikrinti ūkinei finansinei ar kitokiai veiklai naudojamą turtą ir techniką bei pagamintą produkciją, įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka jėga atidaryti patalpas ar transporto priemones;

5) užplombuoti ir užantspauduoti dokumentų, vertybinių popierių, pinigų bei turto saugojimo vietas, įrengimus, uždaryti fizinių bei juridinių asmenų gamybinės patalpas, teritorijas ar jų dalis, daryti dokumentų kopijas arba išrašus, daryti žymas ant dokumentų, kad būtų išvengta jų klastojimo;

6) įstatymų nustatytais atvejais duoti nurodymus bankams nutraukti pinigų išdavimą ir pervedimą iš fizinių bei juridinių asmenų sąskaitų, jeigu joje nustatytu laiku nepateikė mokesčio administratoriui mokesčio deklaracijų ir kitų įmokų į valstybės ir savivaldybių biudžetus

apskaičiavimų, neleidžia patikrinti finansinės būklės arba jei tikrinimo metu nustatyti pajamų slėpimo bei neteisingo mokesčių, rinkliavų ar kitų įmokų skaičiavimo faktai;

7) įstatymų nustatyta tvarka sulaikyti, pristatyti teisės pažeidėjus į Tarnybos ar kitų teisėsaugos institucijų ir įstaigų tarnybinės patalpas jų asmens tapatybei nustatyti, protokolams, aktams, pranešimams surašyti, asmenims ir jų turimiems daiktams apžiūrėti;

8) nepažeisdamas įstatymų garantuojamo asmens privataus gyvenimo neliečiamumo, fotografuoti, daryti garso ar vaizdo įrašus;

9) pagal savo kompetenciją vykdyti kriminalinę žvalgybą, gauti iš kitų kriminalinės žvalgybos subjektų reikiamą kriminalinės žvalgybos informaciją ir ja naudotis;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XI-2245](#), 2012-10-02, *Žin.*, 2012, Nr. 122-6104 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2245

10) turėdamas duomenų apie rengiamą, daromą ar padarytą nusikaltimą ar kitą teisės pažeidimą finansų sistemai, duoti Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos privalomą nurodymą sustabdyti mokesčio grąžinimą (įskaitymą);

11) įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka panaudoti šaunamuosius ginklus, fizinę bei kitokią prievartą.

2. Tarnybos pareigūnas, eidamas tarnybines pareigas ir atlikdamas tyrimą, jeigu yra pakankamas pagrindas, Valstybės sienos apsaugos tarnybos bei muitinės objektuose ir teritorijose, pateikęs tarnybinį pažymėjimą, turi teisę:

1) tikrinti asmenų ir pareigūnų dokumentus;

2) sulaikyti pasienio ir muitų režimo pažeidėjus bei kitus asmenis, atlikti asmens bei daiktų apžiūrą ir pristatyti juos į Tarnybos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos, muitinės ar kitų teisėsaugos institucijų ir įstaigų tarnybinės patalpas laikydamasis įstatymų, reglamentuojančių asmenų sulaikymo tvarką bei sulaikytų asmenų teises ir teisėtus interesus;

3) stabdyti ir tikrinti transporto priemones, įstatymų nustatyta tvarka paimti daiktus ar dokumentus.

3. Tarnybos pareigūnas turi ir kitų įstatymų jam suteiktų teisių.

## **12 straipsnis. Tarnybos pareigūno pareigos**

1. Tarnybos pareigūnas privalo:

1) gerbti ir ginti žmogaus orumą, teisėtus interesus, užtikrinti ir saugoti jo teises bei laisves;

2) vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, piktnaudžiavimo tarnybiniais įgaliojimais, nereikalingų suvaržymų ekonominiams, finansiniams santykiams ir teisėtam verslui;

3) gavęs informaciją apie rengiamą, daromą ar padarytą nusikaltimą ar kitokį teisės pažeidimą arba pats būdamas įvykio liudytoju, pranešti apie tai Tarnybai, policijai ar kitoms kompetentingoms institucijoms ir įstaigoms, prireikus pats imtis neatidėliotinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias rengiamam ar daromam nusikaltimui arba kitam teisės pažeidimui, apsaugota įvykio vieta, nustatyti įvykio įtariamieji ir liudytojai;

4) užtikrinti sulaikytų asmenų teises ir teisėtus interesus, suteikti neatidėliotiną medicinos ar kitą būtiną pagalbą nukentėjusiems nuo nusikaltimų ar kitų teisės pažeidimų asmenims bei bejėgiškos būklės asmenims;

5) saugoti valstybės, Tarnybos, banko bei komercinės paslaptis, sužinotas einant tarnybines pareigas.

2. Tarnybos pareigūnas privalo vykdyti ir kitas įstatymų jam nustatytas pareigas.

3. Vykdydamas tarnybines pareigas, Tarnybos pareigūnas privalo prisistatyti ir pateikti tarnybinį pažymėjimą.

## **13 straipsnis. Tarnybos pareigūnams taikomi apribojimai**

1. Tarnybos pareigūnams draudžiama:

1) būti politinių partijų ar politinių organizacijų nariais ir dalyvauti politinėje veikloje;

2) būti įmonių, įstaigų ar organizacijų valdymo institucijų nariais, gauti atlyginimą už darbą tokiose institucijose;

3) sudaryti sandorius Tarnybos vardu su įmonėmis, kurių savininkai ar dalininkai yra jų šeimos nariai, arba valdyti pagal įgaliojimą kito asmens akcijas;

4) atstovauti šalies ir užsienio valstybių įmonių interesams;

5) dirbti samdomais darbuotojais, patarėjais, ekspertais ar konsultantais įmonėse, įstaigose, organizacijose bei kitose institucijose, taip pat gauti kitą, negu nustatyta šiame Įstatyme, atlyginimą, išskyrus atlyginimą už pedagoginę bei kūrybinę veiklą;

6) streikuoti ar dalyvauti piketuose, mitinguose, kurie tiesiogiai trukdytų Tarnybos veiklai ar atlikti Tarnybos pareigūno tarnybines pareigas.

2. Tarnybos pareigūnas negali priimti dovanų ar paslaugų, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su jo pareigomis, išskyrus įstatymų numatytus atvejus.

3. Tarnybos pareigūnui taikomi ir kiti Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyti apribojimai.

#### **14 straipsnis. Tarnybos pareigūno atsakomybė**

1. Tarnybos pareigūnas asmeniškai atsako už savo, taip pat pagal įgaliojimų ir kompetencijos ribas už jam pavaldžių pareigūnų veikas ir sprendimus bei jų padarinius.

2. Tarnybos pareigūnas, vykdydamas jam patikėtas pareigas ir pažeidęs įstatymų reikalavimus, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, traukiamas tarnybinėn, administracinėn, materialinėn ar baudžiamojon atsakomybėn įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Žinomai neteisėto įsakymo ar nurodymo vykdymas Tarnybos pareigūno nuo atsakomybės neatleidžia.

4. Neteisėta Tarnybos pareigūno veika fiziniam ar juridiniam asmeniui padarytos žalos atlyginimo tvarką nustato įstatymai.

### **V SKYRIUS**

#### **ŠAUNAMŲJŲ GINKLŲ, FIZINĖS IR PSICHINĖS PRIEVARTOS PANAUDOJIMAS**

*Pakeistas skyriaus pavadinimas:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

#### **15 straipsnis. Prievartos naudojimo sąlygos**

1. Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą tik tarnybinio būtinumo atvejais ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinėms pareigoms įvykdyti. Tarnybos pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes. Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų Tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Prievarta šiame Įstatyme suprantama kaip Tarnybos veiklos metodas, kuriuo siekiama įgyvendinti Tarnybos uždavinius ir kuris taikomas, kai nevykdomi Tarnybos pareigūno reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus.

3. Psichinę prievartą Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šio straipsnio 6, 7 dalyse arba šio Įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

4. Fizinę prievartą Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šiais atvejais:

1) saugodamasis ar siekdamas apsaugoti kitus asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) kai asmenys vengia vykdyti pareigūnų reikalavimus ar nurodymus (siekdamas priversti asmenis paklusti), taip pat sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinasi);

3) atremdamas kėsiniąsi į šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones, ryšio priemones ir siekdamas šiuos objektus susigrąžinti;

4) atremdamas statinių (įskaitant patalpas), transporto priemonių ar kito turto, teritorijų užpuolimą arba šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

5) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones per kratą ar poėmį arba kai turimais duomenimis jose gali slėptis asmenys, galimai padarę administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas;

6) stabdydamas transporto priemonę, laivą ar orlaivį (tarnybinio būtinumo atvejais);

7) užkirdamas kelią administraciniams nusižengimams ar nusikalstamoms veikoms.

5. Tarnybos pareigūnas turi teisę naudoti antrankius ir surišimo priemones:

1) prieš agresyvius ar linkusius žalotis asmenis;

2) konvojuodamas arba pristatydamas į policijos įstaigą, kitą instituciją ar įstaigą administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas padariusius (galimai padariusius) asmenis, atlikdamas šių asmenų apžiūrą.

6. Tarnybos pareigūnas turi teisę transporto priemone stabdyti kitą transporto priemonę šią blokuodamas. Kai stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų Tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai, Tarnybos pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone taranuoti stabdomą transporto priemonę. Jei Tarnybos pareigūnas, vairuojantis transporto priemonę, blokuoja arba taranuoja kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus asmenų gyvybei ar sveikatai, po šių veiksmų nedelsdamas turi imtis priemonių šių veiksmų padariniams pašalinti.

7. Tarnybos pareigūnas turi teisę kaip specialiąją priemonę panaudoti šaunamąjį ginklą, iššaudamas į specialiųjų priemonių specifikaciją įtrauktus užtaisus, kurių keliamas poveikis sukurtas nesukelti tiesioginio pavojaus nei asmens, prieš kurį naudojamas šaunamasis ginklas, nei kitų asmenų gyvybei.

8. Kai nėra neišvengiamo pavojaus Tarnybos pareigūnų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, specialiąsias priemones (išskyrus antrankius, asmenų sulaikymo, surišimo ar tramdymo priemones ar įrankius) naudoti draudžiama:

1) prieš asmenis, jei akivaizdu arba Tarnybos pareigūnui žinoma, kad jie neįgalūs;

2) prieš asmenis, jei Tarnybos pareigūnui yra žinoma, kad jie turi neliečiamybės teisę;

3) prieš moteris, jei akivaizdu arba Tarnybos pareigūnui žinoma, kad jos nėščios;

4) prieš nepilnamečius asmenis, jei jų išvaizda atitinka amžių.

9. Tarnybos pareigūnas, panaudojęs psichinę ar fizinę prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie Tarnybos pareigūno panaudotą fizinę ar psichinę prievartą, jei tai lėmė asmens mirtį arba gyvybei pavojingą sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

10. Tarnybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės ar fizinės prievartos panaudojimu. Tarnybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

11. Specialiųjų priemonių specifikaciją ir panaudojimo tvarką nustato Vyriausybė.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

## **16 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2017-01-01*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

## **17 straipsnis. Šaunamojo ginklo naudojimas**

1. Šaunamasis ginklas gali būti panaudotas tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina ir kai psichinė ar fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Tarnybos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš asmenis šiais atvejais:

- 1) atremdamas ginkluotą įsiveržimą į Lietuvos Respublikos teritoriją;
- 2) atremdamas ginkluotus užsienio valstybių diplomatinį ir tarptautinių organizacijų atstovybių ir jų teritorijų, užsienio valstybių konsulinių įstaigų ir jų teritorijų bei šių institucijų vadovų rezidencijų ir jų teritorijų, Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų ar jų teritorijų, strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ar jų teritorijų ir ypatingą strateginę reikšmę ar strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įrenginių ar jų teritorijų užpuolimus;
- 3) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;
- 4) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus Tarnybos pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;
- 5) sulaikydamas transporto priemonę vairuojantį asmenį, kuris savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų Tarnybos pareigūno arba kito asmens gyvybei.
3. Tarnybos pareigūnas, nekeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš gyvūną, laivą, orlaivį arba transporto priemonę, jei kyla neišvengiamas pavojus Tarnybos pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.
4. Ketindamas naudoti šaunamąjį ginklą, Tarnybos pareigūnas privalo įspėti apie šį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų Tarnybos pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai toks įspėjimas yra neįmanomas.
5. Tarnybos pareigūnas, nekeldamas pavojaus įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą, išsikviesti pagalbą.
6. Kai nėra neišvengiamo pavojaus Tarnybos pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, naudoti šaunamąjį ginklą draudžiama:
  - 1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus atvejus;
  - 2) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai ar visuomenės saugumui.
7. Tarnybos pareigūnas, panaudojęs šaunamąjį ginklą ir taip sukėles pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie Tarnybos pareigūno panaudotą šaunamąjį ginklą, jei tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.
8. Tarnybos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su šaunamojo ginklo naudojimu. Tarnybos pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.
9. Šio straipsnio 1, 2, 3 dalies ir 6 dalies 1 punkto nuostatos netaikomos tais atvejais, kai šaunamasis ginklas naudojamas kaip specialioji priemonė.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

#### **18 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2017-01-01*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169

## **VI SKYRIUS**

### **TARNYBOS FINANSAVIMAS, MATERIALINIS APRŪPINIMAS IR VEIKLOS KONTROLĖ**

#### **19 straipsnis. Tarnybos finansavimas**

1. Tarnyba finansuojama iš Lietuvos valstybės biudžeto. Tarnybos direktorius yra asignavimų valdytojas.
2. Tarnybai finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

### **20 straipsnis. Tarnybos veiklos kontrolė**

1. Tarnybos veiklą kontroliuoja vidaus reikalų ministras, kitos įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
2. Tarnybos atliekamą ikiteisminį tyrimą įstatymų nustatyta tvarka organizuoja ir jam vadovauja prokuroras.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [IX-1460](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1705 (2003-04-24), i. k. 1031010ISTA0IX-1460

3. Tarnybos vidaus darbo tvarką nustato tarnybos direktorius.

## **VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

### **21 straipsnis. Tarnybos pareigūnų tarnybinės uniformos, skiriamieji ženklai, pareiginiai laipsniai, pareigūnų pažymėjimai ir socialinės garantijos**

1. Tarnybos pareigūnai nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dėvi policijos pareigūnų uniformas su skiriamaisiais ženklais tol, kol Vyriausybė ar jos įgaliota institucija patvirtina Tarnybos pareigūnų tarnybinę uniformą bei skiriamuosius ženklus.
2. Tarnybos pareigūnams paliekami iki pertvarkymo jų turėti pareiginiai laipsniai.
3. Įsigaliojus šiam Įstatymui, policijos pareigūnų pažymėjimai lieka galioti iki jų galiojimo termino pabaigos, bet ne ilgiau kaip vienerius metus.
4. Tarnybos pareigūnams taikomos policijos pareigūnų socialinės garantijos.

### **22 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei**

Vyriausybė per 6 mėnesius nuo šio Įstatymo įsigaliojimo:

- 1) pertvarko Mokesčių policijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos į Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;
- 2) parengia ir pateikia Seimui įstatymų projektus, taip pat patvirtina ar pakeičia kitus teisės aktus, reikalingus šio Įstatymo nuostatomis įgyvendinti;
- 3) peržiūri galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, susijusius su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo nuostatomis, ir prireikus parengia atitinkamus jų pakeitimo ar naujų teisės aktų projektus;

4) *Neteko galios nuo 2003-05-01*

*Straipsnio punkto naikinimas:*

Nr. [IX-1536](#), 2003-04-29, *Žin.* 2003, Nr. 42-1926 (2003-05-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1536

5) *Neteko galios nuo 2003-05-01*

*Straipsnio punkto naikinimas:*

Nr. [IX-1536](#), 2003-04-29, *Žin.* 2003, Nr. 42-1926 (2003-05-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1536

### **23 straipsnis. Netekęs galios teisės aktas**

Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 8<sup>(1)</sup> straipsnis (*Žin.*, 1991, Nr. [2-22](#); 2000, Nr. [109-3478](#); 2001, Nr. [60-2139](#), Nr. [112-4091](#)).

### **24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas**

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2002 m. balandžio 1 d.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

**Pakeitimai:**

1.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [IX-1460](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1705 (2003-04-24), i. k. 1031010ISTA0IX-1460  
Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 7 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas
2.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [IX-1536](#), 2003-04-29, Žin., 2003, Nr. 42-1926 (2003-05-01), i. k. 1031010ISTA0IX-1536  
Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 7 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymas
3.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [IX-1754](#), 2003-10-09, Žin., 2003, Nr. 101-4540 (2003-10-29), i. k. 1031010ISTA0IX-1754  
Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 6, 7 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
4.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XI-2245](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 122-6104 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2245  
Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 7 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymas
5.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XII-1156](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13597  
Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymas
6.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XII-1858](#), 2015-06-25, paskelbta TAR 2015-07-03, i. k. 2015-10819  
Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 10 straipsnio pakeitimo įstatymas
7.  
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas  
Nr. [XII-2367](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14169  
Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 3, 7, 15, 17 straipsnių, V skyriaus pavadinimo pakeitimo ir 16, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas